

Diabetična noga (diabetično stopalo) **SŠ**

KEY DIABETIČNA NOGA, MAKROANGIOPATIJA, GANGRENA,
AMPUTACIJA NOGE, CHARCOTOVA ARTOPATIJA

Sladkorna bolezen (SB), ki jo imenujemo tudi **diabetes mellitus**, je bolezen, pri kateri izmerimo povišane vrednosti **glukoze** (= sladkorja) v krvi.

Poznamo več vrst sladkorne bolezni, najpogostejši pa sta **tipa 1** in **tipa 2**.

Visoka smrtnost sladkorne bolezni je povezana predvsem z zapleti, ki jih ta lahko povzroči.

Delimo jih na:

- **AKUTNE** zaplete (hipoglikemija, diabetična ketoacidoza – DKA, diabetični aketotični hiperosmolarni sindrom – DAHS) in
- **KRONIČNE** zaplete (mikrovaskularni – zapleti na malih žilah, makrovaskularni – zapleti na velikih žilah, mešani).

Kronični zapleti sladkorne bolezni so najpogostejši vzrok smrti bolnikov s sladkorno boleznijo. Razvijajo se **tekem življenja** s hiperglikemijo, ki povzroča okvare organov. Postopek zgodnjega odkrivanja zapletov imenujemo **presejanje in ga izvajamo pri vseh bolnikih s sladkorno boleznijo**.

Kronične zaplete razdelimo:

Med mešane zaplete uvrščamo diabetično nogo.

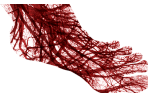
DIABETIČNA NOGA

Diabetična noga se nanaša na **skupino zapletov**, ki lahko **prizadenejo stopala** pri ljudeh s sladkorno boleznijo. Visoke ravni glukoze v krvi lahko **povzročijo poškodbe živcev** (diabetična nevropatija) in **zmanjšano cirkulacijo krvi** (periferna arterijska bolezen), kar lahko vodi v resne težave s stopali.

Prihaja do:

MAKROANGIOPATIJE

*okvara žilja na nogah

MIKROANGIOPATIJE

*okvara malih žil in živcev

GANGRENE

*odmrtje tkiva na nogah

AMPUTACIJE

*odstranitev dela / cele noge

SIMPTOMI IN ZNAKI diabetične noge

- otrplost, mravljinčenje ali izguba občutka v stopalih,
- bolečine ali nelagodje v stopalih,
- rane, odrgnine ali razjede na stopalih, ki se počasi zdravijo,
- okužbe: gnojne rane ali abscesi,
- deformacije stopal,
- slaba prekrvavitev: hladne noge, modrikasti ali blede obarvani prsti.

Diabetično stopalo lahko **razdelimo** na:

NEVROPATSKO

- ! deformirana oblika,
- ! odsotnost občutka za bolečino in temperaturo,
- ✓ normalno tipljiv pulz
- ✓ normalni nohti
- ! zmanjšano znojenje

ISHEMIČNO

- ! normalna oblika,
- ! prisotnost občutka za bolečino in temperaturo,
- ✓ pulz ni tipljiv
- ✓ deformirani nohti
- ! zapoznena kapilarna polnitev

NEVROISHEMIČNO

kombinacija obojega

PREVENTIVA, NEGA, OSKRBA

Preventiva se v Sloveniji prične s presejalnim testom za diabetično stopalo. Presejalni test – nam služi za ugotavljanje stopnje ogroženosti za nastanek diabetičnega stopala.

V diabetoloških ambulantah bolniki prejmejo informacije o zapletih na nogah in navodila o primerni negi stopal, primerni obutvi in nogavicah, samopregledovanju stopal ...

SAMOOSKRBA NOG

Bolniki morajo vsakodnevno posvetiti čas oskrbi nog. Pomembno je, da si jih vsakodnevno umijejo z blagim milom in namažejo z losjonom. Ob tem čas posvetijo tudi samopregledovanju: temeljito pregledajo stopala (s pomočjo ogledala) in v primeru ran, razpok ali drugih sprememb čim prej poiščejo pomoč v diabetološki ambulanti. Tam stopala oskrbijo, po potrebi napotijo k drugim specialistom in podajo navodila glede nadaljne oskrbe. Zgodnja, pravilna oskrba skrajša čas celjenja ran in morebiti celo potrebo po amputaciji.

Bolnikom se priporoča zaprta obutev, narejena iz kakovostnih, naravnih in zračnih materialov z debelim podplatom in nizko peto (ali brez nje). V primeru sprememb v smislu diabetične noge zdravnik priporoči bolniku posebno obutev, izda naročilnico za izdajo obutve, bolnik pa nato obutev prevzame v specializiranih prodajalnah.

PEDIKURA

Pomemben del preventivnih ukrepov je pravilna oskrba nohtov. Bolnikom se priporoča reden obisk pedikerja, usposobljenega za oskrbo nog sladkornih bolnikov.

Zaplet sladkorne bolezni je tudi **Charcotova artropatija**. To je redka bolezen, ki prizadene sklepe, običajno stopala. Povzroči oteklino, vnetje, nestabilnost in deformacijo sklepov.

ZDAJ ZNAM:

- Kronične zaplete lahko razdelimo na mikrovaskularne, makrovaskularne in mešane.
- Diabetična noga se nanaša na skupino zapletov, ki lahko prizadenejo stopala pri ljudeh s SB.
- Pri diabetični nogi prihaja do makroangiopatije (okvara ožilja na nogah) in mikroangiopatije (okvara malih žil in živčevja nog), ki sta glavna razloga za nastanek rane oziroma okužbe na stopalu in kasneje tudi za amputacijo, če se rana ne zdravi.
- Diabetično stopalo lahko razdelimo na nevropatsko, ishemično in neuroishemično.
- Zdravstvena preventiva se v Sloveniji prične s presejalnim pregledom za diabetično stopalo.
- Bolniki morajo vsakodnevno posvetiti čas oskrbi nog.

Diabetična noga (diabetično stopalo) **SŠ**

 DIABETIČNA NOGA, MAKROANGIOPATIJA, GANGRENA,
AMPUTACIJA NOGE, CHARCOTOVA ARTOPATIJA

Vaje za utrjevanje – rešitve

- 1. Kako razdelimo kronične zaplete?**
- 2. Zakaj mešane zaplete poimenujemo s tem imenom?**
- 3. Opredeli diabetično nogo.**
- 4. Do česa prihaja ob diabetični nogi.**
- 5. Navedi simptome in znake diabetične noge.**

6. Predstavi Charcotov sklep.

7. Kako delimo diabetično stopalo glede na simptome?

Diabetična noga (diabetično stopalo) **SŠ**

 DIABETIČNA NOGA, MAKROANGIOPATIJA, GANGRENA, AMPUTACIJA NOGE, CHARCOTOVA ARTOPATIJA

Vaje za utrjevanje – rešitve

1. Kako razdelimo kronične zaplete?

Kronične zaplete lahko razdelimo na:

- **mikrovaskularne** (diabetična retinopatija, nefropatija, nevropatija),
- **makrovaskularne** (možganska kap, srčni infarkt, koronarna bolezen, periferna arterijska okluzivna bolezen) in **mešane** (diabetična noga).

2. Zakaj mešane zaplete poimenujemo s tem imenom?

Mešane kronične zaplete poimenujemo mešani, saj vsebujejo lastnosti tako mikrovaskularnih kot makrovaskularnih kroničnih zapletov.

3. Opredeli diabetično nogo.

Diabetična noga se nanaša na **skupino zapletov**, ki lahko **prizadenejo stopala** pri ljudeh s sladkorno boleznijo. Visoke ravni glukoze v krvi lahko **povzročijo poškodbe živcev** (diabetična nevropatija) in **zmanjšano cirkulacijo krvi** (periferna arterijska bolezen), kar lahko vodi v resne težave s stopali.

4. Do česa prihaja ob diabetični nogi.

Prihaja do:

- **makroangiopatije**: okvare žilja na nogah,
- **mikroangiopatije**: okvare malih žil in živcev na nogah,
- **gangrene**: razkroj tkiva na nogah ali
- **amputacije** (končna faza): odstranitev dela ali cele noge.

5. Navedi simptome in znake diabetične noge.

- otrplost, mravljinčenje ali izguba občutka v stopalih,
- bolečine ali nelagodje v stopalih,
- rane, odrgnine ali razjede na stopalih, ki se počasi zdravijo,
- okužbe: gnojne rane ali abscesi,
- deformacije stopal,
- slabša prekrvavitev: hladne noge, modrikasti ali blede obarvani prsti.

6. Predstavi Charcotov sklep.

Pogost zaplet ob diabetični nogi je tudi **Charcotova artropatija** ali Charcotov sklep. To je redka bolezen, ki prizadene sklepe, običajno stopala. Kaže se v oteklini, vnetju, nestabilnosti in deformaciji sklepa.

7. Kako delimo diabetično stopalo glede na simptome?

Diabetično stopalo lahko razdelimo na:

- **nevropatsko**: deformirane oblike, odsotnost občutka za bolečino in temperaturo, normalno tipljiv pulz, normalni nohti, zmanjšano znojenje,
- **ishemično**: normalne oblike, prisotnost občutka za bolečino in temperaturo, pulz ni tipljiv, deformirani nohti, zapoznela kapilarna polnitev in
- **nevroishemično**: kombinacija obojega.